

**KIYMETLİ MADEN VE KIYMETLİ TAŞ ANALİZİNDE YETKİ VERİLECEK
AYAR EVLERİNİN STANDARTLARI, SEÇİMİ VE DENETİM
ESASLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1-(1) Bu Tebliğin amacı, kıymetli maden ve kıymetli taş analizinde yetki verilecek özel ayar evlerine ilişkin standartları ve denetim esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2-(1) Bu Tebliğ; kıymetli maden ve kıymetli taşlara ayar raporu düzenleyecek özel ayar evlerinin yetkilendirilmesi, kuruluş, şube açma, faaliyet, yükümlülük ve yapacakları işlemlere dair usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Tebliğ; 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 112 nci maddesi ile 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümlerine dayanır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

- a) Ayar evi: Genel Müdürlük tarafından, kıymetli maden ve/veya kıymetli taşları analiz etmeye, nitelikleri ile ayarını belirlemeye ve ayar raporu düzenlemeye yetkilendirilmiş gerçek ya da tüzel kişiyi,
- b) Ayar evi yetki belgesi: Bu Tebliğde tanımlanan işlemlerin yapılabilmesi için Genel Müdürlükçe verilen yetkiyi gösteren belgeyi,
- c) Ayar raporu: Yetki verilmiş ayar evleri tarafından kıymetli maden ve kıymetli taşlara içeriği ve şartları Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş analiz sonucuna göre düzenlenen ve kıymetli maden ya da taşın ayarını gösteren raporu,
- ç) Bedel: İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesinde yer alan işlem ve hizmetlerin parasal karşılığı,
- d) Genel Müdürlük: Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü,
- e) Heyet: Genel Müdürlük tarafından ayar evlerinin incelenmesi için görevlendirilecek heyeti,
- f) İdari personel: Müşteri ilişkilerini yürüten en az lise mezunu kişiyi,
- g) İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi: Genel Müdürlük işlem ve hizmetleri ile bunların parasal karşılığının belirlendiği ve Genel Müdürlüğün resmi internet sayfasında yayımlanan listeyi,
- ğ) Kıymetli maden: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan her tür ve şekilde altın, gümüş, platin ve paladyumu,
- h) Kıymetli taşlar: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan kıymetli taşları (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet ve inci),
- ı) Kıymetli taş eksper: Üniversitelerin gemoloji lisans veya yüksek lisans bölümlerinden, maden mühendisliği bölümünden, jeoloji mühendisliği bölümünden mezun ve Uluslararası Elmas Konseyi (IDC) standartlarında kıymetli taş uzmanlık eğitimi almış kişiyi,
- i) Laborant: Kimya eğitimi veren meslek liseleri veya meslek yüksek okullarından mezun kişiyi,
- j) Teknik personel: Kıymetli maden ayar evlerinde laborantı, kıymetli taş ayar evlerinde taş eksperini,
- k) Teknik sorumlu: Malzeme mühendisi, metalürji mühendisi, kimya mühendisi, mücevherat mühendisi, kimyager veya kıymetli taş eksper unvanına sahip kişiyi, ifade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM
Faaliyet Konusu**

Faaliyet konusu

MADDE 5-(1) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş özel ayar evlerinin faaliyet konusu, 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde, kıymetli madenler ve kıymetli taşlar ile bunlardan mamul eşyaların içerdiği kıymetli maden ve taşların analizini yaparak ayarını belirlemek ve yapılan analiz sonuçlarını içeren ayar raporunu düzenlemektir.

Ayar evi yetki belgesi

MADDE 6-(1) Ayar evi faaliyetinde bulunulabilmesi için Genel Müdürlükten ayar evi yetki belgesi alınması şarttır.

(2) Ayar evi yetki belgesi başvurusu, talep yazısı ile birlikte ilgili ticaret sicili müdürlüğü tarafından düzenlenen ticaret sicili tasdiknamesi, vergi kaydı, onaylı yerleşim planı, teknik personele ait SGK kaydı ve mezuniyet bilgileri ile temsil ve ilzama yetkili kişi ya da kişilerin adli sicil kaydına ilişkin yazılı beyanların ve Genel Müdürlükçe belirlenen işlem ve hizmet bedeli ücretinin yatırıldığına dair yazılı belgenin sunulması suretiyle Genel Müdürlüğe yapılır.

(3) Başvuru belgeleri üzerinden ön inceleme yapılır. Ayar evinin yeterlik kriterlerini taşıyıp taşımadığı hususları görevlendirilen heyet tarafından yerinde incelenir. Kıymetli maden analizi gerçekleştirmek üzere ayar evi yetki belgesi alma talebinde bulunan ayar evlerinin Genel Müdürlük tarafından ayarı önceden bilinen kıymetli maden numuneleri kullanılarak yapılan analizde başarılı olup olmadığı değerlendirilir.

(4) Heyet, değerlendirmesini tamamladıktan sonra raporunu Genel Müdürlük Makamına

sunar. Genel Müdürlük Makamının onayını takiben ayar evi yetki belgesi düzenlenir.

(5) Yapılan incelemede yeterlik kıstaslarını karşılayamayan veya yaptığı örnek analizde ayar sonuçlarının tolerans sınırları içerisinde olmayan ayar evlerinin talepleri reddedilir. Ayar evi yetki belgesi talebi ret edilenler 3 ay geçmedikçe yeniden müracaatta bulunamazlar.

(6) Ayar evleri; altın, gümüş, platin-paladyum ve kıymetli taşlar için birlikte ya da ayrı ayrı yetkilendirilebilir.

(7) Yetki verilen ayar evi Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğüne bildirilir. Ayrıca, Genel Müdürlüğün internet sitesinde; yetki verilen ayar evi listesi, yetki durumuna göre yayımlanır.

Ayar evi yetki belgesinin geçerlilik süresi ve vize işlemleri

MADDE 7-(1) Genel Müdürlük tarafından verilen ayar evi yetki belgesi iki yıl süre ile geçerlidir. Bu süre sonunda talep edilmesi ve yeterlik kıstaslarını taşıdığı tespit edilmesi kaydıyla ayar evi yetki belgesi 2 yıl süre ile vize edilir.

(2) Ayar evi yetki belgesi bulunmayanlar, vize edilmeyen veya iptal edilenler ayar evi faaliyetinde bulunamazlar.

(3) Şube açma, ayar evi devri ve unvan değişikliği talepleri izne tabidir. Şube açma, ayar evi devri ve unvan değişikliğine ilişkin talepler, ayar evi yetki belgesi başvurusu gibi değerlendirilerek Genel Müdürlük tarafından sonuçlandırılır.

(4) Ayar evindeki teknik personel ya da tesis yeri değişikliği ile Genel Müdürlükçe gerekli görülecek diğer hususlar 15 iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ayar Evi Yeterlik Kıstasları

Ayar evi yeterlik kıstasları

MADDE 8-(1) Genel Müdürlükçe yetki verilecek ayar evleri; tesis yeri ve alanı, tesis bölümleri, laboratuvar ve teknik personel ile güvenlik gibi fiziki ve teknik yeterlik kıstaslarını sağlar.

Fiziki yeterlik

MADDE 9-(1) Tesis yeri ve alanı, aynı zemin üzerinde bölümlendirilebilecek en az 50 m² büyüklükte kapalı alana sahip olmalıdır.

(2) Tesis bölümleri, bu maddede belirtilen asgari donanımı barındıracak yeterli alana sahip bir laboratuvar, analiz bölümünden bağımsız tartım odası, müşteri ilişkilerinin yürütüleceği, telefon, faks ve bilgisayar gibi iletişim araçlarının yer aldığı, mal giriş ve çıkışının bilgisayar ortamında yapıldığı ve izlendiği irtibat ofisi ile kıymetli maden ve taşların muhafaza edildiği, yanmaz kasanın bulunduğu bölümden oluşur.

(3) Ayar evi; gerekli her türlü fiziki ve kaydi güvenlik önlemlerini alır. Bu güvenlik önlemleri; personel, kamera kayıt sistemi, müşterek muhafaza gibi zorunlu güvenlik unsurları ile desteklenmelidir.

(4) Yetki verilmiş özel ayar evleri, TSE standartlarında yer alan cihazları yılda en az bir kez, hassas terazileri ise yılda en az 2 kez TÜRKAK tarafından kredite kuruluşu kalibrasyon yaptırarak sertifikalandırılmalıdır.

Teknik yeterlik

MADDE 10-(1) Kıymetli maden ayar evi laboratuvarı; altın için TS EN ISO 11426, gümüş için TS ISO 13756, platin için TS EN ISO 11210 ve paladyum için TS EN ISO 490 standartlarında belirtilen donanımları (makine, teçhizat) ve aşağıda belirtilen donanımları sağlamalıdır:

- Çeker ocak.
- Mücevheratçı haddesi.
- Hassas terazi (minimum 5 haneli 1/100.000).
- Sabit sütunlu matkap.
- Bomometre (Asit yoğunluk ölçer).
- Kuyumcu avadanlığı (çekiç, örs, maşa, temizleme fırçası ve benzeri).
- Kıymetli taş ayar evi laboratuvarı aşağıda belirtilen asgari donanımı sağlamalıdır:
 - Gemoloji mikroskopu.
 - Masa aydınlatması (6500 °K gün ışığı).
 - Hassas terazi (minimum 3 haneli 1/1000).
 - Optik kusurları düzeltilmiş triplet mercekli lup.
 - Hassas kumpas.
 - FT-IR spektrometri (drift ve yüzey yansıtmalı).
 - Kesim tespit cihazı.
 - Renk, floresan, berraklık taş referans serileri.
 - Refraktometre.
 - Yoğunluk ölçme sistemi.
 - Dikroskop.
 - Poloriskop.
 - Isıl elektronik test cihazı.
 - Taş referans serileri.

(3) Ayar evleri bir teknik sorumlu ve yeteri sayıda teknik personel bulundurmak zorundadır. Kıymetli maden ayar evi laboratuvarı, bir teknik sorumlu ile laboranttan oluşur. Kıymetli taş laboratuvarında taş analizinin yapılabilmesi için en az iki eksperin bulunması zorunludur. Ayrıca her ayar evinde en az lise mezunu bir idari personel bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Yöntemi ve Ayar Standardı

Uygulama yöntemi